

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY717

Tomáš Šulek
344524, žurnalistika, psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.
Mgr. Jan Širůček

Datum odevzdání: 1. 5. 2010

Fakulta sociálních studií MU, 2010

Pro svou práci jsem vybral článek z internetového serveru www.ceskenoviny.cz, nazvaný *CVVM: Většina míní, že politiky lidé nezajímají*. Tento zpravodajský server jsem si vybral, jelikož je přímo odkazovaný na ČTK, abych se vyhnul bulvárnímu zpravodajství.

Celý článek odkazuje na tiskovou zprávu k výzkumu CVVM *Názory na motivy vstupu do politiky a zájem politiků o mínění obyčejných lidí*. Samotný výzkum probíhal v termínu mezi 1. 2. – 8. 2. 2010 a výzkumný vzorek tvořilo 1105 občanů ČR ve věku nad 15 let. Respondenti byli vybráni kvótním výběrem, přičemž stanovené kvóty byly věk, Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, vzdělání a byly zajištěny ve spolupráci s Českým statistickým úřadem. Nástrojem výzkumu byl zvolen standardizovaný dotazník a o sběr dat se postarali tazatelé formou osobního rozhovoru s respondenty. Tisková zpráva k tomuto výzkumu byla zveřejněna 30. dubna 2010. Respondentům byly podány vždy 2 otázky¹.

Samotná tisková zpráva je zpracovaná do celku zabírajícího přibližně tři strany standardizovaného textu. Statistické údaje získané výzkumem jsou samostatně zpracované k oběma z položených otázek, přičemž je využito slovního vysvětlení společně s grafickým zpracováním. Slovní prezentace výsledků je relativně srozumitelná, jako určitý pro mě nepochopitelný a nepřehledný prvek sledávám smíšení různých forem číselného vyjádření. Bezprostředně za sebou se ve zprávě pracuje střídavě s procentuálním vyjádřením hodnot a vyjádření pomocí zlomků. Slovní vyjádření však nehledí na využití kvóty, výjimkou je zohlednění dosaženého vzdělání a životní úrovně u vzorku, však ani tato kvóta není zpracována příliš detailně. Grafy jsou velmi přehledné a základní zjištění vyplývající z výzkumu jsou z nich velmi snadno čitelné. Stejně jako u slovního vysvětlení bych vytknul ignoraci kvót, ze kterých výzkum vycházel a pracoval s nimi, v grafické formě znázornění v tiskové zprávě však nejsou využity.

Na tuto tiskovou zprávu zareagoval portál ceskenoviny.cz velmi rychle a to článkem shrnujícím její obsah do pouhé jedné strany. Tento jev přičítám především velké atraktivitě daného tématu, zvláště v době blížících se voleb do poslanecké sněmovny. Portál zprávu uvedl pod titulkem *CVVM: Většina míní, že politiky lidé nezajímají*. Tento titulek na jednu

¹ Znění otázky č. 1: „Kolik zvolených politiků se podle Vás zajímá o to, co si myslí lidé, jako jste Vy?“ Varianty odpovědí: všichni, naprostá většina, spíše většina, spíše menšina, naprostá menšina, nikdo.

Znění otázky č. 2: „Řeknete mi prosím, proč se podle Vás zapojují lidé do politického života? Jak důležité nebo nedůležité jsou pro ne následující důvody? a) pomoci řešit problémy ve společnosti, b) osobně vyniknout, c) získat moc, d) prosadit svou představu o ideálním uspořádání společnosti, e) mít možnost ovlivňovat veřejné záležitosti, f) prosadit zájmy své politické strany, g) získat majetek, h) prosadit zájmy sprízněné skupiny.“ Varianty odpovědí: rozhodne důležité, spíše důležité, spíše nedůležité, rozhodne nedůležité.

stranu z velké části opravdu odráží výsledky provedeného výzkumu, na druhou stranu však vyvolává pocit, že se portál snaží strhnout pozornost po skandálech prahnoucího čtenáře i za cenu využití značně populistického titulku.

Portálu bych vytknul, jakým způsobem předkládá výsledky výzkumu. Využívá sice reálných čísel, vycházejících přímo z výzkumu, ale pozornost svádí jen na negativní postoj dotazovaných, nikde však neuvádí jaké procento vzorku uvedlo kladný postoj. Také ve článku chybí informace, že dotazovanému vzorku byly předloženy 3 možnosti záporně orientované (tedy že nikdo nebo jen naprostá menšina či prostá menšina volených politiků se zajímá o to, co si myslí obyčejní lidé) v opozici ke třem možnostem kladného hodnocení, jenž byly částí vzorku taky využity. Tyto tendence potvrzuje také grafické zpracování zastoupené tabulkou na konci článku, které postrádá procenta zástupců ze vzorku, kteří vyjádřili svou důvěru k politikům a čtenář, který článek jen letmo přečte a zbývající procenta nedopočítává, odchází s podvědomě získanou informací, že politikům nedůvěřuje nikdo. Velmi zavádějící je také uváděná informace, že lidé důvěřují politikům méně, než tomu bylo loni. Když se však obrátíme na informace z původní tiskové zprávy, dojdeme ke zjištění, že tento „propad“ v důvěře lidí k politikům je naprosto minimální, téměř nulový. Ignorované byly také informace o tom, že méně skeptičtí vzhledem k důvěře v politiky jsou lidé s vyšším vzděláním a lidé z dobrého rodinného a společenského zázemí.

Portál ceskenoviny.cz shrnul také výsledky, jak vzorek odpovídal na otázku číslo 2. Opět se však nalzáme pouze negativní odpovědi a odpovědi vyznívající pozitivně jsou opomenuty.

Celkově bych označil zacházení zpravodajského portálu ceskenoviny.cz s výsledky výzkumu jako nešetrné či zavádějící. Portál je prezentuje tak, aby čtenáře co nejvíce zasáhly a zvláště v předvolebním období se dotkly ožehavého tématu. Jako plus sledávám flexibilitu portálu, který zprávu zpracoval hned ve dne její oficiální publikace a také to, že portál uvedl odkaz na oficiální tiskovou zprávu přímo ve článku.

Internetové zdroje:

1. <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cvvm-vetsina-mini-ze-politiky-lide-nezajimaji/470816>

2. http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101036s_pd100430.pdf